

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

2 Quid sit sacrilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

re. quæ tentatio eò grauior est, quòd coniunctam habeat infidelitatem, & ex ea procedat.

Secundò, interpretatiuè, quando non intendis tale experimentum sciendi causâ, facis tamen aliquid ob alium finem, quod ex se auxilium Dei extraordinarium requirit, illudque temerè à Deo expectas & expetis. vt si quis vellet abstinere cibo & potu tota Quadragesima, vt Christum imitetur, persuasus Deum vires præbiturum; nisi diuino instinctu id in animum inducar, vt Simeon Stylites. si alicui alteri periculo sine necessitate se committat, à quo sine extraordinaria ope Dei non possit eripi, eamque opem à Deo temerè expectet. Huc pertinent purgationes vulgares, quæ fieri solent ferro candenti, vel aqua feruente, in quibus expectabatur incolumitas ab ope diuina extraordinario modo præstanda. quæ reprobantur à Iure cap. Omnibus, & c. Consultuisti 2. q. 4. Item purgationes quæ duello, in quo expectabatur vt Deus tueretur partem innocentem. quod damnatur cap. Monomachiam, ibidem. & cap. 1. & 2. de Purgatione vulgari, & à Conc. Trid. sess. 25. cap. 19. de Reformatione.

4
Quale peccatum.
Porro hæc tentatio Dei, peccatum est; mortiferum quidem, Primò, Quando prouenit ex crassa ignorantia, vel dubitatione earum rerum, quas homo scire debet, vt potentia, sapientia, misericordia, iustitia, providentia, aut alicuius articuli fidei. Secundò, Quando cõiunctum est cum aperto vitæ periculo, aut grauis læsionis; vt si te ex turri des præcipitem, putans Deum te excepturum, quod prohibitum est Deut. 6. vt constat ex cap. 4. Marth. Item si in graui morbo remedia naturalia spernas, temeraria persuasione expectans à Deo sanitatem supernaturali modo. Est autem in huiusmodi peccatis duplex malitia; nimirum propria huius vitij, quæ in eo sita est, quòd homo non satis reuerenter agat cum Deo, petendo vel expectando ab illo sine iusta causa opem extraordinariam, vt dictum est. quia irreuerentia sæpè non est mortifera, sed venialis tantum, & malitia alicuius alterius vitij, v. g. infidelitatis, vel læsionis aut occisionis sui, &c. pro ratione materiae in qua versatur opus, aut finis qui intenditur, vel alterius circumstantia.

Nec obstat quòd Deus olim videatur sæpè purgationibus vulgaribus periculosissimis miraculo fauisse; vt ex multis Historiis constat, quas commemorat noster Delrius lib. 4. de Magia c. 4. quia id factum vel ob simplicitatem illius sæculi, cum multi etiam Episcopi putarent in quibusdã euentis esse licitas; vnde etiam erant satis vfitatæ: vel quia innocentes suspecti ad eas cogebantur. interdum quoque euentus non respondebat.

Tertiò, Quando est periculum scandali; vt si quis publicè absque necessitate offerat experimentum miraculosum ad confirmationem fidei; nisi fortè sentiret se dono miraculorum præditum, vel peculiari instinctu Dei se ad hoc impelli.

Quartò, Si ex curiositate, vt videat res mirabiles, petat miracula: est enim magna in Deum irreuerentia; quia agit cum illo tamquam cum ludione, & fauore curiosorum. Veniale autem erit vel ratione ignorantia non crassa, aut inconsiderationis, vel ratione exiguitatis materiae aut periculi. Vide Toletum lib. 4. c. 16. & Caietanum in Summa v. Tentatio.

5 Si iusta causa suppetit, non erit peccatum, nec

propriè tentatio Dei. Iusta causa est Primò, Diuina inspiratio. Sic Abraham Genesis 15. petiit à Deo signum, vnde sciret semen suum possessurum terram Chanaan, quam ei Dominus promittebat; & Gedeon, Iudicum 6. petiit bis signum in arca & vellere, vnde cognosceret an reuera Deus per ipsum vellet populum liberare, sicut Angelus dixerat. eodem pertinet illud Isaia 7. vbi Dominus videtur præcipere Achaz vt signum petat: *Pete, inquit, tibi signum, (scilicet futuræ liberationis) à Domino Deo tuo in profundum inferni, siue in excelsum supra.* Quamvis dici possit, Dominum non præcepisse, sed obulisse. peccauit autem Achaz recusando petere, quia ex infidelitate noluit. Secundò, Necessitas; vt si infidelis, cui alia ratione cognoscendæ veritatis non occurrit, bona mente petat miraculum, vt sciat vtrum hæc doctrina sit à Deo. Sic Epiphanius hæresi 30. narrat Christum apparuisse cuidam Iudæo, & præcepisse vt peteret miraculum; & sic crederet.

DVBITATIO II.

Quid sit sacrilegium.

Diuus Thomas questione 99.

6
Sacrilegium dicitur à *sacris legendis*, id est susurandis: Græcè *ἱεροσυλία*, quod idem valet, ac *συλῆν τὰ ἱερά*, quod est prædari vel violare sacra: vtrumque enim *συλῆν* seu *συλῆν* denotat. Accipitur interdum generatim, vt etiam cõtinèat impios cultus: sic sacrificia idolorum vocantur ab Augustino & aliis Patribus sacrilega sacra; & pacta cum dæmonibus, sacrilega pacta. Propriè tamen accipitur *pro violatione rei sacrae*, siue pro iniuria & irreuerentia quæ fit Deo indigna tractatione rei sacrae. Multis enim modis Deo iniuria irrogari potest, blasphemia, idololatria, magia, variis superstitionibus, periurio, & indigna rerum sacrarum tractatione: sed ea sola quæ postremo modo fit, propriè *sacrilegium* dicitur. *Res sacra* vocatur, quæ ad cultum Dei peculiari modo dedicata est, siue sit persona aliqua, vt sacerdos; siue res alia, vt templum, altare, calix. Hæc dicitur *violari*, quando indignè seu contra reuerentiam Deo in rebus ipsi dicatis debitam tractatur. Hinc patet, *sacrilegium* distinguì à *periurio* & *tentatione*, quòd his ipsi Deo immediatè & in se iniuria irrogetur; *sacrilegio* verò in rebus ipsi dicatis. A *simonia* verò iuxta Caietanum distinguitur, sicut furtum vel rapina ab emptione rei alienæ à latrone. sicut enim furtum & rapina sonant commutationem inuoluntariam, emptio à latrone voluntariam; ita sacrilegium dicitur circa rem sacram commutationem inuoluntariam: agit enim inter Deum & hominem, & res Deo sacra contra ipsius voluntatem malè ab homine tractatur. *simonia* verò agit inter duos homines, & fit consentiente parte.

8
Sed hoc discrimen benè probat in *simonia* aliquid amplius includi, quàm in ratione sacrilegij; tamen non conuincit in illa non contineri malitiam sacrilegij; nam qui vendit rem sacram, indignè eam tractat, & violat eius sanctitatem contra voluntatem Dei, qui est illius Dominus; ac proinde sacrilegium committit. Confirmatur, quia huius-

huiusmodi contractus est contra reuerentiam Deo in rebus sacris debitam, nec minus eedit ipsi iniuriam & contemptum, quam violatio loci sacri.

Nec refert quod id fiat consentiente parte, inde enim bene sequitur, non fieri parti iniuriam; non tamen tollit iniuriam quæ fit Deo, sed potius auget. quia etiam ipsa sanctitatem rerum illarum emendo violat, & contra reuerentiam Deo in rebus illis debitam agit. Itaque simonia videtur species quædam sacrilegij: consistit enim in eo, quod speciali modo, nempe emendo & vendendo, res sacra violetur. Confirmatur ex Gregorio cap. 1. Audiuimus 1. quæstione 3. *A sacrilegio hoc factus non dispar dixerim, cum id, quod gratis fieri debuit, sub pecunia pactione casatur.* Vbi Glossa: *Dicitur hic quod sacrilegium & simoniam committunt qui Ecclesiam vel Ecclesiastica beneficia per pecuniam acquirunt vel concedunt.*

DUBITATIO III.

Quomodo species sacrilegij sint distinguenda.

Diuus Thomas art. 3.

9 Vnde sacrilegiorum distimtio.

Respondetur, Esse distinguendas secundum diuersitatem rerum sacrarum, seu iuxta diuersam rationem sanctitatis, quæ in rebus sacris reperitur. Ita D. Thomas art. 3. tantò enim, ceteris paribus, sacrilegium est grauius, quòtò maiorem sanctitatem obtinet res ea quæ violatur. Dico, ceteris paribus; quia non tantum consideranda est rei sanctitas, sed etiam conditio operis, quo violatur, vtrum multum an parum illi sanctitati repugnet. maius enim peccatum est confringere imagines Sanctorum, quam indeuotè accedere ad Eucharistiam.

10 Trium generum rerum sacrarum. Tres species sacrilegij. 1. Species.

Diuus Thomas ponit tria genera rerum sacrarum: tribuitur enim sanctitas personis & locis, & aliis rebus ad cultum Dei ordinatis; & hoc modo statuit tres species sacrilegij. Primam, Qua violatur persona. Secundam, Qua locus. Tertiam, Qua res alia. Ad primam speciem pertinet percussio Clerici, fornicatio Ordine sacro initiati, Religiosi, & Religiosæ, & cuiuslibet votum castitatis habentis. Idem tenet Caietanus de violatione cuiuslibet voti personalis: hoc ipso enim quo aliquod opus virtutis Deo voues, te ipsum illi dedicas & consecras, vt ei cultum exhibeas. itaque si omittas, violas tuam personam vt sacra est, iuxta Caietanum.

11 Principua malitia violationis voti in perfidia.

Aduerte tamen, Præcipuam malitiam contra religionem in violatione votorum esse, non qua parte res Deo dicata indignè tractatur; (in qua indigna tractatione consistit sacrilegij ratio) sed qua parte non seruat promissio Deo facta, & fides irrita redditur, vt Apostolus loquitur. Votum enim est promissio Deo facta, qua non tam sanctificatur aut sacra efficitur persona vouens, quam res quæ vouetur: atqui violatio promissionis per se non est sacrilegium, sed perfidia. Itaque perfidia in Deum est præcipua in huiusmodi peccatis: quæ potest accedere, etiam si aliàs propriè nulla res sacra malè tractetur; vt fit quando per nudam

omissionem rei vota peccatur. Vnde peccatum contra votum, propriè & per se est perfidia in Deum, sicut peccatum contra iuramentum est periurium.

Est tamen etiam in omni violatione voti aliquo modo ratio sacrilegij, clariùs aut obscuriùs, perfectiùs vel minus perfectè. Qui enim vouet castitatem, corpus suum Deo consecrat, vt immune & purum maneat ab omni contaminatione libidinis: ex qua consecratione & dedicatione peculiarem sanctitatem contrahit; contra quam si agatur, erit propriè sacrilegium. hinc virgines Deo dicatæ dicuntur sponsæ Christi. In votis autem, quibus alios virtutum actus, vt paupertatè, obedientiam, orationem, peregrinationem, ieiunium vouemus, non tam apertè cernitur hæc sanctificatio personæ. nihilominus quia persona aliquo modo se dedicat cultui diuino, obligando se per votum ad cultum Deo tali opere exhibendum, videtur & ipsa quodammodo sacra fieri; & ita potest ibi sacrilegium aliquo modo locum habere, dum voluntariè contra illam sanctitatem agitur, vel omititur id quod ipsa postulabat: quamuis, vt verum fatear, parum propriè id sacrilegium dicatur. Aduerte tamen, in huiusmodi perfidiam & sacrilegium non esse duo peccata, sed vnum tantum; quia alterum ex altero necessariò sequitur, soloque respectu distinguuntur. In votis realibus res, quæ vouetur, sanctificari censetur. Vnde si hæc postea ad profanum vsum applicetur, sacrilegium erit: nisi fortè illius fiat iusta redemptio. hoc tamen potius ad tertiam speciem pertinet.

Ad primam quoque sacrilegij speciem pertinet pertractio personarum Ecclesiasticarum ad tribunal sæculare, exactio vestigalium ab iisdem per Principes sæculares, contra Canones; quia Ecclesia in reuerentiam status sacri voluit illas ab his esse immunes, & hac immunitate seruanda Deum in illis per sæculares honorari: quod merito facere potuit, vt ostensum est supra cap. 33. dub. 3.

Ad secundam speciem pertinent omnia, quæ fiunt contra sanctitatem loci sacri. Primò, Effractio vel incendium loci sacri, euersio altaris. Secundo, Effusio iniuriosa sanguinis, effusio seminis, excommunicati vel infidelis sepultura, extractio violenta personæ, quæ asyli causa eo se contulit: quod intellige, nisi sit latro publicus, vel nocturnus populator agrorum, vel commiserit enorme maleficium in loco sacro fiducia asyli, de quibus vide Siluestrum, Immunitas 3. q. 2. Ratio est, quia Ecclesia in reuerentiam loci sacri & cultus diuini voluit loca sacra ab his esse libera, & huiusmodi priuilegio illa honorari. Tertio, Hæc etiam referri possunt mercatus, deambulationes, clamores, & alia huiusmodi profana, quæ per se cultum diuinum impediunt, cap. Decret. 2. de immunitate Eccles. in 6. quæuis in his posterioribus non semper sit peccatum mortale, maxime si scandalum ablit, & non sit grauis excessus, nec cultus diuinus impediatur. Quarto, Furtum in loco sacro, & quidem si asyli & securitatis causâ res ibi deposita, vt reuerentiâ loci tuta sit, circumstantia loci sacri addit furto malitiam sacrilegij mortiferam: quia sanctitas loci sacri violatur & cõtemnitur. acceperat enim locus sacer, vel potius Deus, quatenus loco sacro præsidet, rem illam in suam veluti fidem & custodiam. Si autem eam ob causam ibi deposita non sit, probabile est rationem